

НОВИНИ ОРГАНІЧНОГО РУХУ УКРАЇНИ

У випуску:

Новини органічного руху України	1
Розвиток міжнародного органічного руху	2
Новини з Європи	2
Новини з Азії	3
Новини з Америки	4
Новини з Африки	6
Новини з Океанії	6
Тема випуску: Банани - право на органічний вибір	7

01 листопада 2007 р. на засіданні Правління Федерації органічного руху України з метою популяризації та обміну передовим досвідом розвитку органічного сектору в Україні та країнах Східної, Центральної Європи і колишнього СРСР, прийнято рішення щодо проведення в квітні 2008 р. в м. Києві Міжнародної Конференції “Розвиток органічного сектору в країнах Центральної, Східної Європи та Середньої Азії”.

5 листопада 2007 р. в с. Поляни Золочівського р-ну Львівської обл. компанією «Украгрофін» спільно з фірмою «Ecoland Grains & Legumes GmbH» проведено Міжнародний семінар „Практика ведення органічного сільського господарства та основи вирощування органічної сої”. В роботі семінару прийняли участь фермери та фахівці сільського господарства з Львівської та Івано-Франківської областей.

6 листопада 2007 р. в м. Старокостянтинів Хмельницької області компанією «Украгрофін» спільно з фірмою «Ecoland Grains & Legumes GmbH» та за підтримки обласного та районного управлінь АПК, було проведено черговий Міжнародний семінар „Практика ведення органічного сільського господарства та основи вирощування органічної сої”. В роботі активну участь прийняли фермери, спеціалісти сільського господарства районного та обласного рівня, працівники

Центру зайнятості Старокостянтинівського р-ну. Місцеві фахівці поділились досвідом початку впровадження органічного господарювання, зважаючи на те, що в Програмі розвитку агропромислового комплексу Хмельницької обл. на 2007-2011 рр. вже передбачено використання технологій органічного землеробства з перспективою такого ведення господарювання на площі до 203 тис.га.

7 листопада 2007 р. заступник Міністра аграрної політики України С.І.Мельник зустрівся з Президентом Міжнародної Федерації органічного сільськогосподарського руху (IFOAM) Геральдом Херрманном та Головою Правління Федерації органічного руху України Є.В.Миловановим. В ході зустрічі сторони обмінялись думками щодо перспектив розвитку органічного агровиробництва та органічного руху в світі загалом та в Україні зокрема. Учасники зустрічі висловили оптимізм щодо реалізації широкого спектру міжнародних проєктів в галузі органічного сільськогосподарства в Україні. Пан Херрманн щиро привітав ініціативу Федерації органічного руху України щодо проведення в Києві в квітні 2008 р. Міжнародної Конференції “Розвиток органічного сектору в країнах Центральної, Східної Європи та Середньої Азії”.

16 листопада 2007 р. в присутності Президента України В.А.Ющенка, Міністра аграр-

ної політики України Ю.Ф.Мельника, Президента Української Академії аграрних наук України М.В.Зубця, Голови Правління Федерації органічного руху України Є.В.Милованова, багатьох інших почесних гостей, партнерів, було урочисто відкрито новітній комплекс “Української лабораторії якості і безпеки продукції АПК” (члена Федерації). За час з моменту прийняття розпорядження КМ України №546 в 2003 р., виділені державою більш ніж 51 млн. грн. дозволили створити аналітичний комплекс загального площею 6800 кв.м, який відповідає всім міжнародним вимогам та не має аналогів на теренах США і дає можливість проводити експертизу якості та безпеки продукції АПК «від поля до столу». В своїй промові директор згаданої лабораторії д.б.н. С.Д.Мельничук, зокрема, зазначив, що нинішній розвиток лабораторії та рівень підготовки її фахівців дозволить значно підвищити рівень обслуговування широкого кола клієнтів і партнерів – фізичних та юридичних осіб, в т.ч. тих, хто особливу увагу приділяє виробництву високоякісної продукції в процесі здійснення сертифікованого органічного агровиробництва, яке, на переконання керівника лабораторії, має досить значний стратегічний потенціал в Україні.

26 листопада 2007 р. в м.Київ відбулась презентація останнього Звіту Світового Банку «2008. Сільське господарство

на службі розвитку». В слуханні та обговоренні прийняли участь представники Секретаріату Президента, Міністерства аграрної політики, Асоціації фермерів та землевласників, Федерації органічного руху України, Української зернової асоціації, Української лабораторії якості і безпеки продукції АПК, інших урядових та громадських організацій. Особлива увага під час дискусії з боку представників української аудиторії була приділена висловленням занепокоєння щодо загрози поширення ГМО в Україні та світі.

Багато з виступаючих висловлювали переконання щодо необхідності більш серйозних, зважених підходів при організації аграрного виробництва, максимальної його екологізації, ширшого використання органічних методів господарювання.

17 жовтня 2007 р. розпорядженням Кабінету Міністрів України № 880-р схвалена **КОНЦЕПЦІЯ** національної екологічної політики України на період до 2020 р., основними завданнями якої є:

1) досягнення безпечного для здоров'я людини стану навко-

лишнього природного середовища,

2) підвищення громадської свідомості з питань охорони навколишнього природного середовища,

3) підвищення якості повітря та запобігання змінам клімату,

4) підвищення якості поверхневих і підземних вод,

5) забезпечення екологічної безпеки, усунення збільшення навантаження на навколишнє природне середовище, зумовленого економічним зростанням,

б) удосконалення системи інтегрованого екологічного управління шляхом введення екологічної складової до програм розвитку секторів економіки.

Завдання національної екологічної політики, спрямовані на екологічно збалансоване використання природних ресурсів, такі:...

2) охорона земельних ресурсів, екологізація сільського господарства, що передбачає: ...забезпечення широкого впровадження новітніх екологічно збалансованих технологій землекористування;

...розширення площі лісів, пожезахисних лісових смуг та інших захисних насаджень...;

збільшення частки сільськогосподарських угідь екстенсивного використання (сіножатей, пасовищ)...;

...сприяння розробленню та широкому впровадженню нових біологічних засобів захисту рослин у сільськогосподарському виробництві;

...забезпечення широкого впровадження новітніх екологічно збалансованих технологій ведення сільського господарства.

Федерація органічного руху України планує прийняти участь в розробці проекту Стратегії національної екологічної політики України на період до 2020 р., розробити яку передбачено на основі згаданої Концепції. В ній намічено викласти цілі, головні пріоритети, напрями та завдання національної екологічної політики.

Звертаємось до членів Федерації з проханням підтримати ідею створення Стратегії та внести свій посильний вклад (у формі внесення пропозицій, коментарів, зауважень) в розробку та підготовку тих її частин, що стосуються органічного агровиробництва та формування органічного ринку.

РОЗВИТОК МІЖНАРОДНОГО ОРГАНІЧНОГО РУХУ

ЄВРОПА

NATURE & MORE вказує об'єм CO₂

для кожного продукту

В листопаді 2007 р. голландська компанія Eosta отримала нагороду Riverford Organic Vegetables Service Award. Eosta – спеціалізована фірма в галузі органічних фруктів та тепличних овочів, пропонує, зокрема, широкий спектр продуктів для послідовного пакування фірмою Riverford Organic Vegetables, яка є одним з найбільших британських постачальників органічних “пакунків”. Щотижня більше 35 тис. таких

“пакунків” доставляються до дверей домівок їх споживачів по всій країні. Крім того, нещодавно Eosta стала першим європейським постачальником заморських фруктів та овочів, яка розпочала зазначати рівень емісії CO₂, спричинений автомобільним та морським транспортуванням продуктів від місцевих виробників до магазину в центральній Німеччині. Переважно в якості бази розрахунків ми використовували посібник,

підготовлений Міжнародною Групою ООН по вивченню змін клімату (IPCC),” - каже Volkert Engelsman, засновник та управляючий директор провідного імпортера органічних фруктів з Нідерландів. Кожен транспортний фактор розглядався індивідуально та узагальнено: транспортування з господарства до порту, морське перевезення, вартість охолодження в пункті перевантаження та автоперевезення з порту Роттердам до центру

Німеччини. Фондація The Nature & More була створена в грудні 2004 року, ставши логічним продовженням системи гаранту-

вання якості фірми Eosta. Згідно даних Щорічного звіту Еко-Monitor, обсяги реалізації органічної продукції в Нідерландах зросли лише в

2006 р. на 9,4 % до 460 млн.Євро, хоча при цьому частка органічних продуктів на ринку складає там лише 1,9 %.

АЗІЯ

Китай: інспектори Мінсільгоспу США інспектують органічні соєві боби

Аудитори Мінсільгоспу США здійснили свою першу поїздку до Китаю з метою перевірки там процесу виробництва органічної продукції.

Американські виробники та переробники органічної продукції вимагають більш пильного нагляду над китайським органічним виробництвом, особливо після нещодавніх скандалів з деякими продуктами: антифризи в зубній пасті, свинець в дитячих іграшках та заборонені антибіотики в рибі. Навіть був випадок, коли клейковина китайської пшениці містила токсичний меламін, що призвело до випадків загибелі домашніх улюбленців. Одним із китайських органічних продуктів, сертифікованих USDA (NOP), що завозяться в США, є соя. Дефіцит органічної сої в США та Канаді змушує все більше американських компаній співпрацювати з Китаєм. Ці боби використовуються для виготовлення таких продуктів як соєве молоко, тофу, для годівлі органічної худоби, свиней та курей. Однак трейдери, переробники та деякі виробники соєвих бобів мають сумніви щодо відповідності китайської органічної продукції правилам USDA.

Roy Bardole, директор United Soybean Board та переробник сої в Rippey, заявляє, що під час візиту на одне з соєвих полів в КНР бачив, як працівники використовували рюкзаки-розпилювачі. "Можливо, ми імпортуємо органічні боби, які містять гербіциди чи пестициди, а це повністю суперечить правилам в США і є несправедливим по відношенню до американських виробників."

Однак імпортери та сертифікуючі органи запевняють, що китайські господарства знаходяться під таким же пильним наглядом, як і американські. Ревізор з USDA здійснюватимуть несподівані перевірки органічних ферм та переробників, а також перевірятимуть реєстри 4 сертифікуючих установ, - повідомляє Barbara Robinson, голова відділу USDA, що займається експортом органічної продукції. Вона запевняє, що звіт перевірки буде оприлюднено через декілька тижнів після її здійснення.

Зараз імпорт соєвих бобів складає близько половини від закуплених обсягів для органічного харчування та годівлі, - зазначає Lynn Clarkson, президент Clarkson Grain: 80-90

% імпортується з Китаю, решта - з Південної Америки. Перевірки USDA в Китаї мають «заспокоїти» людей і мають попереджувати зловживання недобросовісними виробниками.

Всі органічні господарства та переробники, сертифіковані USDA, незалежно від місця розташування, керуються однаковими правилами, що забороняють використання хімічно-синтезованих добрив в рослинництві, антибіотиків та гормонів в тваринництві. Sarah Reid (Des Moines) відзначає, що поки імпортні органічні продукти відповідають тим же вимогам, що й американські, то вони не викликають занепокоєння. Жінка купує органічну сою та м'ясо, бо у її трирічного сина алергія на звичайне молоко і вона переконана, що органічні продукти містять «менше пидоти».

Tom Frantzen, виробник органічної сої з New Hampton, заявляє: рупійною силою органічного руху є бажання людей споживати кращі продукти, тому, якщо якість останніх сумнівна, це може призвести до втрати цієї рупійної сили.

Органічні овочі пліч-о-пліч з органічними книгами

Таїланд. Книжковий магазин Suksit Siam відкрив свій "органічний пункт" в Бангкоці, де споживачі, перегортаючи сторінки своїх улюблених книжок, можуть придбати органічну продукцію. Цей "пункт" - невеликий куточок, де люди можуть купити орга-

нічні яйця, молоко, а також інші готові харчові продукти, включаючи соєвий соус та ферментовані соєві боби, що постачаються спілкою органічних фермерів. Це також є дистрибуційним центром овочів, вирощених без отрутохімікатів, для незалежної

групи фермерів з району Dan Chang з м. Suphan Buri, де практикують так зване "Агровиробництво, підтримане громадою" - інноваційне безпосереднє обслуговування своїх членів.

В'єтнам: Lao Sai експортує органічні овочі до Тайваню

На протязі трьох років чотири тайванські компанії інвестують у вирощування органічних овочів на 157 га в горах на півночі в'єтнамської провінції Lao Sai і експортують їх щорічно до Тайваню в обсязі 1,0-1,2 тис. тонн.

В сприятливих ґрунтово-кліматичних умовах на висоті 1.500 м вище рівня моря вони вирощують, переважно,

різні види капусти поблизу міст Sa Pa, O Quy Ho та комун Sa Pa і Ta Van, чий жителі належать до етнічної меншості Mong, Dao та Giay. Середня урожайність сягає 40-60 тонн овочів з гектара.

З цього сезону згадані тайванські компанії планують збільшити площі вирощування з метою збільшення експорту до 4,0 -5,0 тис. тонн

органічних овочів на рік, створюючи при цьому гарантовані робочі місця для тисяч місцевих жителів.

Споживання органічних продуктів в Тайвані зростає і у вересні 2007 р. там було відкрито перший органічний базар, на який свою продукцію привезли 33 органічні виробники.

Америка

Дні Подяки «органічнішають»

22 листопада 2007 р. в США святкування дня подяки в багатьох родинах, які віддають перевагу здоровому способу життя та, відповідно, більш якісним, гарантовано генетично- не модифікованим, натуральним, тобто сертифікованим органічним продуктам пройшло дещо по-новому. На базарах та у великих супермаркетах для органічного святкового столу люди активніше купували місцеві органічні овочі, яйця, молоко, масло і т.п. продукти, отримані без мінеральних добрив, отрутохімікатів, гормонів росту та антибіотиків. Особливим попитом користувались шинка та, звісно, свіжі індиків. Попит знаходить пропозицію, адже фермери виробляють фактично весь спектр сільськогосподарських продуктів органічними методами, при цьому особливу увагу приділяючи забезпеченню ринків на свята. Наприклад, в штаті Вермонт фермери Scout та Matt Profit зазвичай в листопаді, напередодні свят, забивають та продають близько 650 індиків, які перед цим чудово провели літо на вершині гори на фермі Профтів, на-

бираючи ваги від 7 до 9 кг.

"Ми обпатрюємо всіх їх за один день, зважуємо, запакуємо їх та охолоджуємо", - каже вона: "Ми намагаємось робити все згадане максимально гуманно та чисто, пропонуючи покуштям продукцію найліпшої якості. Успіх досягається спільними зусиллями, майже як толока: у нас багато друзів, які приходять, приносячи продукти, включаємо музику. У нас більше бажаних, ніж ми маємо обладнання і всі згодом стають такими експертами!" Процес включає власне забій птиці, підвішування її над конусом з нержавіючої сталі, потрошіння та всю посліуючу підготовку до товарного вигляду.

Пані Профт почала будувати свою ферму на 50 га землі на південному заході штату 30 років тому, згодом отримала ґрунтовну консультаційну допомогу від Сільськогосподарської Служби Перепідготовки штату. Мало хто вірив в успіх жіночого фермерства і їй прийшлося довго руйнувати стереотипи, що лише чоловіки здатні керувати фермою. Багато часу пішло

на очищення землі та на перехід на органічні методи господарювання спочатку на перших кількох гектарах. Зараз, одружившись, маючи 5 дітей, які допомагають дорослим, господиня планує продавати органічно вирощених птахів за майже \$3 за фунт. І хоч це значно дорожче, ніж \$0,89 - \$1,29 за фунт, що деякі споживачі платять за їх «накачених родичів», вигодуваних зерном, «що промочило антибіотиками», Профт стверджує: "99% наших споживачів повертаються з року в рік, зважаючи на чудовий смак наших птахів." Крім індиків, Профти тримають сотні курей, качок та гусей; качають мед; вирощують овочі, трави та квіти. Ферма є їх єдиним джерелом існування, яка, однак, дозволяє їм потроху розвиватись, реалізуючи все нові плани та ділячись своїм досвідом з іншими жінками-фермерами Вермонту.

Далеко не всі американки готують вдома, тим більше на свята і, звісно, все більше ресторанів, зважаючи на відповідний зростаючий попит з боку своїх відвідувачів, теж пропонують смачні страви з

органічних продуктів. Зокрема, ресторан готелю Hargaseeket Inn з м.Фріпорт в штаті Мен в цьому році запропонував Повністю Органічну Вечерю Дня Подяки, яка складалась з органічних

чи, принаймні, натуральних інгредієнтів, вирощених переважно фермерами цього ж штату. За День Подяки в готелі споживають майже 1 тонну місцево вирощених індиків, 700 кг місцевих ово-

чів, 300 кг менських лобстерів, 10 кг креветок та більше 700 свіжих яєць, на додачу до багатьох інших місцево вирощених продуктів!

Уряд США випустив Фермерський Біль, що вимагає маркування країни походження і виділення грошей на підтримку органічних досліджень

Фермерський Біль, який розглядається урядом США, є надзвичайно важливим документом, що впливає на багатьох органічних продавців. Так, цього року було розглянуто і вклучено у законодавство декілька важливих питань, як наприклад, маркування країни походження продукту (COOL) і фінансування органічних досліджень, сертифікації і освіти.

Палата представників уряду США нещодавно випустила версію Фермерського Білля 2007 року. Доброю новиною закону, який буде коштувати \$284 млрд. стане маркування країни походження м'яса,

фруктів і овочів, підвищення фінансування проектів із відновлюваної енергетики, харчування і збереження довкілля та програми з контролю захворювань. Біль також передбачає захист фермерів у випадку, коли ціна на продукцію суттєво зменшується.

Обов'язкове фінансування органічної галузі збільшилось до \$5 млн./рік у порівнянні з \$2 млн. минулого року. Сума була збільшена, хоча і не сягала \$15 млн., як це було рекомендовано Фундацією досліджень органічного землеробства.

Біль також започатковує Програму підтримки перехо-

ду до органічного землеробства з фінансуванням в розмірі \$50 млн. на п'ять років, призначених на технічну та інформаційну підтримку фермерів, які вирішили пройти трирічний період переходу від конвенційного до органічного виробництва. Також він передбачає \$10 тис. фінансової допомоги кожному фермеру кожного року протягом трьох років. Незважаючи на той факт, що Біль не є популярним в адміністрації Буша, передбачається, що, дійшовши до Сенату, він матиме непогані шанси стати законом завдяки популярності, яку він має, особливо у південних і схід-

Reliable Organics отримала фінансування

Reliable Organics – компанія, що спеціалізується на вирощуванні органічних помідорів з Cedar Creek (Техас, США), виконала необхідні умови для початку фінансування в сумі \$2 млн. від інвестиційної компанії Venio Capital Partners.

Фінансування дозволить Reliable Organics більш як вдвічі збільшити нинішній рівень виробництва місцево вирощуваних органічних тепличних помідорів на протяжці першого року, подвоївши показник знову в наступному сезоні. Господарство зараз займає площу всього 0,5 ак-

ра, плануючи збільшити до акру і «видавати на-гора» близько 4,5 т/акр в тиждень.

"Додаткові кошти дозволять нам досягти не лише збільшення виробництва", - каже Steven Crider, засновник та виконавчий директор Reliable Organics, додаючи: "Крім того, це допоможе нам поліпшити технології місцевого вирощування органічної продукції для подальшої її адаптації будь-де в країні. Наша модель вимагає, щоб продукція була місцево вирощеною будь-де, на якому б ринку ми не починали працювати. Збільшення вироб-

ництва дозволить реалізувати нашу продукцію кільком вибраним ретейлам та ресторанам." Компанію було створено у вересні 2005 р. як виробника свіжих, духмяних органічних помідорів для регіону Austin (Техас). В березні 2006 р. господарство було вперше сертифіковане, як органічний виробник. Зараз же, за підтримки Venio Capital Partners, Reliable Organics зможе працювати далі, поліпшуючи свої тепличні технології, необхідні для вирощування якісних органічних помідорів та інших продуктів.

Африка

Перший органічний ресторан відкрито в Гані

В столиці Гани Аккрі щойно відкрито перший органічний ресторан "Café Baobab", де увазі відвідувачів пропонують меню з сертифікованих та несертифікованих продуктів.

Головною ідеєю при створенні ресторану був намір стимулювати ініціативи фермерів щодо розвитку ресторанної маркетингової стратегії, де виробники та безпосе-

редні споживачі самі стали б активнішими учасниками місцевих ринків споживання продукції, отриманої від органічного виробництва.

Бельгія потребує боби з Уганди

Фермери з Mbarara отримали нові перспективи, отримавши гарантію доступу до безмежного ринку в Бельгії для своїх органічно вирощених бобів. Під егідою Асоціації фермерів цього регіону (Mbadifa), експорт бобів з Kahusha почнеться в травні 2008 р.

"Нами вже підписано контракт з бельгійськими покупцями і фермери здатні виростити будь-яку кількість, яка буде куплена, якщо вона відповідає вимогам покупця та органічно вирощена", - заявляє Patrick Byaruhanga, Віце-Президент Mbadifa, - додаючи: «фермери вже у вересні

розпочали вирощування насіння бобів для їх використання в наступному сезоні, що розпочинається в лютому 2008 р.»

Асоціація реєструє фермерів, які хочуть приймати участь в бобовому проєкті та будуть також проводити відповідні тренінги для ліпших результатів. Стан вирощування та збір буде мониторитись органічними сертифікуючими організаціями Уганди, такими як Національний органічний сільськогосподарський Рух та Органік Сертифікат Уганди. Розпочавши свою діяльність в 1992 р., зараз асоціація має 7

тис. членів. Пан Byaruhanga відмічає, що, завдячуючи цій організації, фермери-члени отримують знання, необхідні для ведення сучасного фермерства, які мають забезпечити справжню продовольчу безпеку для їх сімей. Він додає, що бельгійський ринок надасть можливість фермерам трансформувати їх життя від значної залежності від існування до комерційного фермерства. Асоціація також відпрацьовує схеми залучення для своїх членів дешевих позик та будівництва сховищ для зберігання урожаю.

Органічний поступ Нігерії

Все більшому числу жителів Нігерії стає зрозумілою важливість органічних продуктів. Нещодавно Органічна аграрна група Університету Ibadan організувала одноденний семінар для представників фермерських асоціацій з регіону Ibadan.

Результатом семінару стало започаткування двох пілотних проєктів органічного виробництва з ринковим центром в Агрономічному департаменті Університету Ibadan. Проєкти

зосереджені на роботі з малими фермерськими господарствами, так як саме вони виробляють найбільшу частину сільськогосподарської продукції в цій країні. З часом планується залучити більше число фермерів до органічного господарювання.

Аграрний Університет ОАРТІН з Abeokuta, в рамках англійсько-африканського партнерства, разом з Університетом Coventry реалізують проєкт розвитку інституцій-

них потужностей органічного сільського господарства в Нігерії. Проєкт готує програму навчального курсу викладання органічного агровиробництва в місцевих закладах Нігерії. В рамках проєкту будуть видані посібники, організовані демонстраційні ферми, а на початку 2008 р. буде організовано національний семінар для відпрацювання програми навчального курсу для її подальшого впровадження в 2008/2009 рр.

Океанія

І за ґратами вирощують органічні овочі в Новій Зеландії

З започаткуванням двох органічних ферм в чоловічій в'язниці Christchurch арештан-

ти зможуть здобувати цінні знання для ведення бізнесу в стрімко зростаючій органіч-

ній галузі. Ці городи (27 та 2 акри) дадуть роботу відповідно для 12 "мінімально-

ув'язнених" чоловіків та чотирьох "мінімально-ув'язнених" жінок у жіночій в'язниці Christchurch. Національний менеджер управління садівництва та овочівництва Stuart Whyte каже, що органічні городи у в'язницях показують досить добрі результати, так як, зокрема, вони вимагають більше робочої сили порівняно з кон-

венційними овочевими фермами, де широко застосовують хімічні пестициди та гербіциди. "Щойно відкриті два городи - чергова фаза органічної експансії Corrections Inmate Employment, з подальшими можливостями росту, як вже раніше було досліджено в тюрмах Waikeria та Central North Island", - додав Міністр пан

O'Connor. "Отримання роботи - фундаментально важлива частина реабілітації ув'язнених. Якщо в'язні занурюються в цікаву, багатозначну роботу після свого звільнення, тоді значно менше ризику, що вони знову повернуться до злочинних справ, тобто і суспільство загалом отримує велику користь."

Тема випуску: Банани - право на органічний вибір

7 листопада 2007 р., змиті під час шторму з корабля Duncan Island, тисячі бананів з розбитих шести контейнерів вивезено на пляжі острова Terschelling, що на північ від Амстердаму. Ці плоди з далеких тропічних країн внесли пожвавлення серед десятків жителів острова, багато з яких почали збирати ці фрукти. При цьому, звісно, ніхто з них не задавав питання, що ж це таке викинуло на берег, адже банани давно стали одними з найвагоміших та знаних продуктів харчування в усіх куточках планети. Одні лише американці з'їдають більше 3 млн.т бананів на рік. Обсяги їх виробництва та міжнародної торгівлі з року в рік зростають.

Згідно останніх даних, оприлюднених Agro в Agroindustria, найбільшими експортерами свіжих бананів у світі в 2005 р. були Еквадор та Коста Рика, в той час як основними країнами-імпортерами стали США та Бельгія. В країнах Центральної та Південної Америки бананова галузь формує значну частину економіки цих регіонів: в Панамі вона забезпечує роботою 70% працюючого населення; в Еквадорі банани становлять 30% експорту країни.

98 % бананів було експортовано свіжими, а 2 % - переробленими або засушеними. Переважно вони експортувались до Бельгії, Нідерландів та США. Органічні банани з Перу відвантажувались також до Іспанії, Еквадору, Колумбії, Португалії та Франції.

При цьому варто знати, що комерційні виробники бананів, на зразок транснаціональної компанії Chiquita, використовують безліч пестицидів для боротьби з грибковими захворюваннями, комахами та ін., здатним знищити плоди. І вони "ляють" ці пестициди досить часто. Причина проста: банани, що продаються в США, ЄС чи Україні, переважно одного виду: великі банани Гран Кавендіш. На протязі тисяч кілометрів - від Гватемали до Еквадору, плоди фактично генетично ідентичні. І так як вони вирощуються в тісній близькості і походять з одного генетичного джерела - системи, відомої, як "монокультурне" виробництво, яке, хоч і сприяє певному збільшенню виробництва, робить рослини досить вразливими до різних хвороб, для боротьби ж з ними компанії заливають плантації колосальними кількостями пестицидів. Нагадає те, якби вчені клонували одну людину, схильну до певної хвороби. І якби ця людина захворіла, недовзі всі інші клони теж занедужали б, якщо не вживали б великої кількості ліків. У випадку з конвенційними бананами пестициди розбризкують з літаків чи ранцевими обприскувачами. Пестициди потрапляють не лише на рослини - вони разносяться вітром, просочуються в ґрунт, попадають на самих працівників, місцевих жителів, рибу та тварин. Агрохімікати підривають здоров'я робітників, їх пов'язують зі

зростанням числа випадків захворювання на рак в поселеннях поблизу плантацій і втратою репродуктивних здатностей чоловіків, починає досліджуватись мутагенний ефект пестицидів на їх дітей.

Живих прикладів безліч. На початку листопада 2007 р. позов проти Dole Food Co. та Dow Chemical Co. подали нікарагуанські фермери, постраждалі від пестициду DBCP (стали стерильними, як чоловіки), що виробляється компанією Dow і використовувався фірмою Dole, щоб знищувати мікроскопічних черв'яків в корнях бананових дерев, який почав розглядатися в суді.

Нещодавно у французькому парламенті оприлюднено жахливий факт: на карибських островах Гваделупа та Мартініка кожен другий чоловік страждає від раку простати, викликаного пролонгованою дією використання заборонених пестицидів на бананових плантаціях: водний басейн, земля, дика природа на цих двох французьких заморських департаментах будуть потерпати ще принаймні кілька десятиліть від забруднення хлордеконом - пестицидом, що масово використовувався на бананових плантаціях.

Для того, щоб отримати банани доброго вигляду, працівники центральноамериканських плантацій разом з рослинами часто отримують справжній токсичний суп з гербіцидів, пестицидів та фунгіцидів. Для боротьби з червами та для попередження пошкодження

коренів, фермери застосовують нематодциди, при чому смертельна доза одного з найбільш широко-вживаних з них - Aldicarb - менше 2 мг на 1 кг тіла людини.

Застосовані пестициди просочуються в ґрунт. Дощі змивають хімікати й ті розтікаються до водних басейнів територій, забруднюючи іригаційні канали та місцеві джерела водопостачання, викликаючи масові захворювання. Навіть пакувальникам бананів дістається від пестицидів. Коли щойно зібрані банани занурюють у великі ємкості з водою, щоб дещо відмити їх від хімікатів, у багатьох працівників, що миють банани, нігті втрачають забарвлення, а деякі залишаються без нігтів взагалі.

Останнім часом деякі компанії почали змінювати згадану практику, починаючи вирощувати органічні банани, без застосування шкідливих отрутохімікатів, однак широко застосовуючи біологічні методи. Зокрема для боротьби з хворобою Чорна Сігаток, що викликає висихання листя, замість «традиційних» 14-25 обприскувань хімічними фунгіцидами, використовують екстракт часнику.

А як же споживачі? Конвенційно вирощені банани можуть містити високий рівень залишків пестицидів, викликаючи ризики для здоров'я споживачів, особливо для дітей.

Як реакція на зростаючий попит на органічні банани, започатковуються все нові проекти, націлені на їх вирощування. Навесні 2007р. транснаціональна компанія Chi-

quita, згадувана раніше в численних історіях, пов'язаних з використанням пестицидів, оголосила про намір вирощувати і органічні банани на півдні Гондурасу. Заступник Міністра сільського господарства Гондурасу Mario Ramón Lórez стверджує, що перші 100 га бананових дерев можуть бути посажені вже до кінця цього року. 52 фермера висловили свою зацікавленість до участі в реалізації інвестиційного проекту, який оцінюється в 1,3 млн.долл.США.

Екологічні та аграрні організації пишуть, що відбувається на бананових плантаціях Центральної Америки, так як вони мають величезний вплив на навколишнє середовище. Крім того, безладне використання пестицидів – основна небезпека для здоров'я фермерів. Дружне до екології вирощування бананів може бути не лише корисним для збереження природи, але й для працівників. Банани – другий по важливості експортний продукт Гондурасу з щорічним обсягом 150 млн.долл.США і розвиток органіку відкриває нові горизонти.

В 2005 р. започатковано проекти вирощування (на 160 га в 2 пілотних зонах) з послідовним маркетингом органічних бананів на загальну суму фінансування 2,34 млн.долл.США за участі Спільного Міждержавного підрозділу бананів ФАО, що здійснює наглядові функції щодо реалізації проекту.

Перу експортує виключно органічні банани. В 2006 р. експорт їх продукції склав майже 27 млн. дол. США, що на 50 % більше

показника попереднього року та становить 33 % від обігу.

Крім того, станом на кінець 2005р., площі сертифікованих органічних бананових плантацій склали, зокрема: в Греції – 6 га, Ізраїлі – 20, Панамі – 22, Гватемалі – 51, Гані – 60, Мексиці – 153, Домініканській республіці – 4875, Коста-Риці – 4953, Еквадорі – 14915 га. Під впливом зростаючого споживчого попиту, досить позитивна тенденція збільшення органічних площ спостерігається і в 2006 та 2007 рр.

Високі ціни на фрукти в Україні, згідно прогнозів «Агроогляду», сприятимуть імпорту бананів та інших екзотичних фруктів до неї. Лише за перші 6 місяців 2007 р. Україна імпортувала на 21,5% бананів більше, ніж за такий же період попереднього року і на 34% більше, ніж в 2005 р. На думку керівника проекту «Fruit-Info» А.Ярмака, обсяг імпорту бананів в 2007 р. може перевищити 330-350 тис.т., що буде на 22-28% більше, ніж в попередньому році. Україна традиційно імпортує банани переважно з Еквадору (99% від загального обсягу). Невеликі партії бананів, що надходять до України, мають походження Коста-Рики, В'єтнаму, Мексики та Колумбії. На жаль, фактів імпорту до України органічних бананів досі не відмічено. То ж, наступного разу, беручи банани, подумайте про весь той шлях, що вони пройшли, перш ніж потрапити до Вас і ту відмінність, що Ви отримуете, роблячи для себе та своїх близьких органічний вибір.

При підготовці Вісника були використані матеріали:

eBronize.pl Des Moines Register (Iowa) <http://www.theproducenews.com/StoryNews.cfm?ID=7351>
<http://www.natureandmore.com> http://www.freshplaza.com/news_detail.asp?id=11060 <http://www.ukranews.com/>
http://www.associatedcontent.com/article/389076/organic_thanksgiving_meals.html <http://www.common-fund.org/?prid=1#>
<http://gonewengland.about.com/cs/thanksgiving/a/aathanksdinnrme.htm?p=1> <http://www.lol.org.ua/eng/vegetables/showart.php?id=49292>
<http://www.naturalfoodnet.com/nfnportal/article.aspx?aid=1792> http://www.nhandan.com.vn/english/business/090707/business_lc.htm
<http://www.mindfully.org/Pesticide/chiquita/chiquita05.htm> http://www.rawfoodinfo.com/articles/art_bananaspestic.html www.aiab.it
http://www.timesonline.co.uk/tol/news/world/us_and_americas/article2485340.ece <http://www.newdream.org/consumer/bananas.php>
<http://www.womensenews.org/article.cfm?aid=3380> <http://www.farmnews.co.nz/news/2007/aug/759.shtml> www.prompex.gov.pe
<http://www.corrections.govt.nz/public/news/magazines-newsletters/correctionsnews/2007-news-back-issues/04-apr-2007/15-organic-expansion-at-christchurch-prisons.html> <http://www.kansascity.com/451/story/351236.html> http://www.freshplaza.com/news_detail.asp?id=11111

**При використанні матеріалів, посилання на Інформаційний вісник
Федерації органічного руху України обов'язкове!**

Федерація органічного руху України

вул. Госпітальна, 12, оф.412,

м. Київ, 01001, Україна,

тел./факс: (044) 234-00-54

E-mail: ofu@organic.com.ua